

PAYT systém z pohledu dobré praxe

Otázkou zvýšení třídění odpadu a jeho analýzou se zabývá stále více obcí. Obce by potřebovaly jednoduché řešení, které by bylo rychlé a efektivní jak pro obec, tak i její občany. Jak však nastavit odpadní systém, aby byl jednoduchý a zároveň účinný? Odpovědí na tyto otázky může být chytrý systém ECONIT.

Obec Jaroměřice vsadila na důkladnou osvětu obyvatel, a to od dětí v mateřské škole

Mnohé obce se při stále více diskutovaném tématu PAYT systémů pozastavují nad otázkami jako: nebude to pro nás administrativně náročnější, nenavýší nám systém náklady, přijmou změnu naši občané? Tyto obavy ze zavádění jakéhokoliv nového systému v obci jsou oprávněné. Každá inovace si přece vyžaduje určitou snahu a prvotní časovou i finanční investici. Nicméně, je třeba se dívat na věc z dlouhodobého hlediska. A to je cílem PAYT systémů. Překlopit zaostalý systém odpadového hospodářství na systém moderní a funkční. Takový, který podá obci reálný obraz o stavu jejich odpadů a naučí občany zacházet s vlastními odpady zodpovědně. A to s cílem zvýšení míry třídění a snížení skládkování.

ODPAD JAKO ZDROJ

Skvělým příkladem, jak upřímný zájem a dlouhodobá práce mohou zajistit to, že odpad bude pro obec finančním zdrojem, jsou Trojanovice. V obci funguje PAYT systém již od roku 2009 a může se pochlubit tím, že zvýšila vytríděnost SKO až o 80 % s celkovou 90% zapojeností domácností. Obec zřídila vlastní sběrný dvůr, na kterém odpad dále třídí a následně prodává na zpracování. Takto získává prostředky na financování chodu sběrného dvora.

Jak motivuje své občany starosta Mgr. Jiří Novotný z Trojanovic? „Když se s nimi komunikuje tím způsobem, že platba poplatku neznámá, že vlastně mají odpad vyřešený, ale že to taky záleží na nich. A že například tříděním a bonusovým systémem přes různé pytlové sběry a podobně si mohou tu svoji výši platby ovlivnit. Tak to pochopí, zapojí se do toho a dělají to. Jednak si myslím, že ne jenom z hlediska financí, to už je takový příjemný bonus. Ale i z hlediska dobrého pocitu, že fakt dělají něco, co má smysl.“

KAŽDÝ MĚSÍC SE POČÍTÁ

Chytrý systém evidence odpadů ECONIT používá i obec Prostřední Bečva. Obec systém zavedla v roce 2017 a už po prvních měsících evidovala pozitivní změny. „Musím říct, že jsem byl opravdu překvapen, a to velice pozitivně. Po čtyřech měsících od

spuštění systému ECONIT se enormně zvýšilo množství vytríděných složek a došlo k poklesu směsného komunálního odpadu o více než 20 %. Je neuvěřitelné, jak se občané v třídění odpadu zlepšili a já jim za to opravdu děkuji,“ říká starosta obce Ing. Radim Gálik. V jednotlivých druhích odpadu obec zaznamenala růst – v plastu o 80 %, skle o 66 % a papíru o 90 % více vytríděného odpadu.

POZNAT SVÉ ODPADY A NASTAVIT AKČNÍ KROKY

Obec Jaroměřice zavedla systém ECONIT také počátkem letošního roku a učí své občany nosit vytríděný odpad do sběrného dvora. Obec vsadila na fázi důkladné evidence a osvěty obyvatel. A to od dětí v mateřské škole přes dospělé obyvatele obce. Následně plánuje nastavit akční kroky k optimalizaci odpadů. Potřebuje přece poznat, jaký je skutečný stav jejich odpadů. V obci se uskutečnily opakované analýzy odpadů, který přinesly podněty k tomu, jaké změny nastavit. A to nastavení systému domácího kompostování, zavedení evidence nádob na SKO, které bude evidovat svozová firma a taky efektivnějšího pytlového sběru tříděných odpadů a jejich evidenci dům od domu.

INOVACE PŘINÁŠEJÍ ZMĚNY

Rozhodnutí přejít na nový systém je náročné rozhodnutí. Obec musí zvážit všechna pro a proti. Starosta se potřebuje shodnout se zastupitelstvem, vyčlenit finance a informovat obyvatele. Co byste měli před zavedením systému ECONIT vědět?

■ Bojíte se papírování?

Smlouvu popisující obec jen jako „kupující“ služby ECONIT, zapojení domácností je na bázi dobrovolnosti. Pokud mají zájem, zaregistrují se na obecním úřadě, kde jim bude přidělen přístup do aplikace a všech-

Když bude mít přehled o vyprodukovaném odpadu na úrovni celé obce i jednotlivých domácností, může obec snížit množství směsného komunálního odpadu

Co vás ještě může zajímat?

- K zavedení systému jednoznačně patří vzdělávání občanů. Jen vzdělaný občan ví, proč a jak mu systém může napomoci ke zkrášení jeho okolí a úspoře financí.
- Na systém je možné dostat dotaci.

Pytle na třídění odpadu jsou opatřeny nálepkami s QR kódem, který je jedinečný pro každou domácnost

ny potřebné podklady pro evidenci tříděného odpadu.

■ Motivace vs. černé skládky

Systém má v první řadě motivovat občany k třídění, což jde ruku v ruce se snižováním skládkovaného odpadu. V praxi to funguje tak, že bonusy, které se jednotlivým domácnostem přidělí za množství vytríděného odpadu, jim zajistí snížení poplatku za odpad celkově. Automaticky se tak snižuje množství komunálních odpadů. Jen v případě, že by systém fungoval opačně, tedy že by domácnosti byly zvýhodněny na základě snížení množství komunálních odpadů, hrozilo by narůstání černých skládek.

■ ECONIT pro bytové domy

Existuje celá řada řešení pro sídlištní zástavbu. Nejjednodušší je rozpočítání slevy podle množství vyseparovaného odpadu mezi obyvatelé daného vchodu, kteří třídí společně do jim přidělených uzamykatelných kontejnerů. Dále jsou zde možnosti menších nádob či pytlů, které jsou přímo v bytech či společných prostorech a vynášejí se v den svozu před dům apod.

■ Unikátní kód pro každou domácnost

Každá domácnost při přihlášení do systému získá sběrné nádoby/pytle na třídění odpadu s nálepkami s QR kódem, který je jedinečný pro jejich domácnost. Mohou je na pytle lepit až v den, kdy se konkrétní druh odpadu sbírá. Resp. nádoby se svým označením vyloží jen tehdy, když sběr probíhá.

■ Zapojené vs. nezapojené domácnosti

Systém je dobrovolný. Proto se do takové formy sběru nemusí nutně zapojit všechny domácnosti. Motivací je však snížení poplatku. Třídění a sběr v nezapojených domácnostech probíhají v původní podobě. Nicméně zkušenost z praxe nám ukazuje, že při vhodně nastaveném motivačním systému se postupem času zapojí naprostá většina obyvatel obce.

Obec může zřídit vlastní sběrný dvůr jako v příkladu obce Trojanovice, na kterém pracovníci vytríděný odpad dodatečně protřídí a dále prodávají na recyklaci. Takovým způsobem má obec perfektní přehled o množství odpadu a může získat prostředky do obecního rozpočtu.

■ Frekvence svozu odpadů

Důležitou otázkou pro obec je nastavit frekvenci sbírání jednotlivých kategorií tříděného odpadu. V začátcích tomu pomůže analýza odpadů, aby obec zjistila, kolik odpadu v rámci SKO produkuje. Následně pravidelnou analýzou prostřednictvím chytrého systému ECONIT umí upravit frekvenci svozu.

PROČ TO ZKUSIT S ECONITEM?

Obec odpovídá za nakládání s komunálním odpadem na svém území. Ať už menší nebo větší, každá má své problémy, ale žádná nemá peníze nazbyt. Proto je při rozhodování o každé položce rozpočtu potřebné důsledně přemýšlet. Dnes se však obec nemusí omezovat jen na minimalizaci nákladů na odvoz odpadů.

Odpad se stává významnou komoditou. Při správně nastaveném systému může obec snížit množství směsného komunálního odpadu. Bude mít přehled o vyprodukovaném odpadu na úrovni celé obce i jednotlivých domácností. Osvětou vychová zodpovědné a uvědomělé občany. Navíc může odpad dále prodávat a získat dodatečný zdroj příjmu do svého rozpočtu.

-jrk-

Přesná evidence se nevyhnula ani nádobám

Chcete změnit současný systém na něco lepšího, nového, sofistikovanějšího, co funguje hladce?

Seznamte se s ECONITem!

Jednoduchá, chytrá evidence odpadů z domácností, kterou může město či obec využít i k zavedení motivačního systému pro ty domácnosti, které se rozhodnou poctivě třídít a předcházet vzniku odpadů, ve světě známém jako PAYT systém "Plať za to, co vyhodíš".

- 3 základní moduly: evidenční, motivační a statistický.
- Redukce množství SKO a zvýšení výtěžnosti tříděných složek.
- Plně variabilní systém.
- Kvalitní osvětová kampaň: Všichni občané vědí proč a jak se do systému zapojit.

PRO MÉNĚ ODPADU.

JRK BioWaste Management s.r.o. je dlouholetý dodavatel produktů a technologií na snižování množství skládkovaných odpadů a zvyšování míry třídění.

Navštivte www.chytreodpady.cz a zjistěte jak zavést fungující systém ekologického odpadového hospodářství ve vaší samosprávě.